

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Університет банківської справи»
Черкаський навчально-науковий інститут

РОЗВИТОК БАНКІВСЬКИХ СИСТЕМ СВІТУ
В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ
ФІНАНСОВИХ РИНКІВ

МАТЕРІАЛИ
ХІІІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

25 жовтня 2019 р.

Черкаси

З М І С Т

ФІНАНСОВА ІНДУСТРІЯ & ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА: СТРАТЕГІЧНИЙ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

<i>Андрієнко В., Капелюшний С.</i> Цифровізація банківських операцій валютного ринку в умовах розвитку країни та її актуальність	10
<i>Антонов Д.</i> Цифрова глобалізація: нова епоха глобальних потоків	12
<i>Єрмакова Н., Шакура Д.</i> Ризик та безпека у цифровій економіці	13
<i>Кавецький В.</i> Курс біткойна як джерело розвитку крипто економіки	16
<i>Колодій С. Ю., Колодій С. К.</i> Цифрова економіка та розв'язання проблеми провалів ринку	18
<i>Кочума І.</i> Актуальні тенденції використання REG TECH в сучасних умовах	20
<i>Кравченко А.</i> Розвиток фінансового ринку України в умовах цифровізації суспільства	23
<i>Криниця С., Донець Я.</i> Цифрові трансформації системи державних фінансів	26
<i>Криниця С., Соломко К.</i> Розробка стратегії підприємства в умовах цифрових трансформацій	29
<i>Пантелєєва Н.</i> Цифрова реальність конвергенції та дезінтермедіації фінансового посередництва	32
<i>Пантелєєва Н., Колосова В.</i> Потенціал цифрових технологій у вирішенні проблем оподаткування та тіньової економіки	35
<i>Пантелєєва Н., Панченко А.</i> Чат-боти в банківському бізнесі	37
<i>Пасічник І., В'язовий С.</i> Розвиток безготівкових розрахунків в умовах становлення цифрової економіки в Україні	41
<i>Рогова Н.</i> Проблемні аспекти оподаткування криптовалют	43
<i>Руденко М., Будник М.</i> Імплементация цифрових інструментів в системі HR-менеджменту підприємства	46
<i>Савченко К., Гореча В., Сегелин А.</i> Використання криптовалюти в якості статутного капіталу підприємств	49
<i>Третяк Н., Каспрук А.</i> Імплементация цифрових платформ у фінансовому забезпеченні діяльності підприємства	51
<i>Шелудько С., Браткевич П.</i> Цифровізація та FINTECH: проблема взаємозв'язку	53

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

<i>Алиева С.</i> Рациональное использование малыми предприятиями заемных средств в целях создания основы для возврата банковского кредита	57
<i>Алиева С., Эрназаров Н.</i> Приоритетные направления развития инновационно-инвестиционной политики республики Узбекистан	60

Indiegogo — платформа ідентична Kickstarter, на платформі розміщуються фінансові та благодійні проекти, також відсутні обмеження щодо географічного розташування та обсягу зібраних коштів.

Crowdfunder — це платформа для залучення інвестицій, а також продажу акцій новостворених інноваційних підприємств.

Також відомими платформами краудфандингу є PledgeMusic, Unbound, Distrify Undable, Crowdcube та Seedrs.

В Україні також створені краудфандингові платформи, зокрема «Спільнокошт» (2012), «Na-starte» (2014) та «Куб» (2016). Обсяг зібраних коштів на платформі «Na-starte» становить 12116 тис.грн, на успішніший проект профінансовано на 3700 тис. грн. [3].

Цифрові платформи мають більші переваги у порівнянні з класичними методами та формами залучення фінансових ресурсів, таких як, банківське кредитування, випуск облігацій, залучення позик. Перевагою є зниження витрат по залученню коштів приблизно на 40 %, зменшення документобігу, можливість залучення інвесторів з інших країн.

Слід зазначити, що використання цифрових платформ в діяльності підприємства надасть можливість залучення безборгових ресурсів, забезпечить фінансову стійкість підприємства та спричинить поштовх до розвитку та створенню інноваційних продуктів й технологій на підприємстві.

Список використаної літератури

1. Єлісеєва Л. В. Експонентний розвиток краудфандингу як інструмент активізації інноваційної діяльності [Електронний ресурс] / Л. В. Єлісеєва // Економіка та суспільство. — 2017. — № 8. — Режим доступу: <http://economyandsociety.in.ua/>.
2. Краудвестинг в Україні. Moneyveo [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://moneyveo.ua/uk/article/kraudinvesting/>.
3. Краудфандингова платформа «Na-starte» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://na-starte.com/about>.

УДК 336.71

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ТА FİNTECH: ПРОБЛЕМА ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ

Шелудько С., к.е.н.,

викладач кафедри банківської справи

Браткевич П., здобувач вищої освіти

Одеський національний економічний університет

Процеси інформатизації, цифровізації та віртуалізації в сьогоденній світовій економіці за рівнем зацікавленості впевнено усувають з вершини п'єдесталу економічну інтеграцію та глобалізацію. Причому це стосується як науковців, так і практиків у сфері бізнесу та фінансів. Так, якщо в 2013 р. серед щоденних пошукових запитів у Google 73 стосувалися «глобалізації», а «FinTech» шукали лише двічі, то вже у 2018 р. співвідношення складало 71 проти 69 (причому в ділових новинах «FinTech» згадували в 2,5 рази частіше за «глобалізацію», а в наукових публікаціях за цей же рік — більш, ніж уп'ятеро).

Останніми роками популярність у фінансових колах науковців і практиків набув також концепт цифровізації, який найчастіше згадується саме в зв'язку з FinTech, RegTech, SupTech, крипто-валютами та подібними явищами. Не заперечуючи тісний зв'язок між названими поняттями, разом з тим, варто підкреслити важливість їх чіткого розмежування підчас проведення таких актуальних сьогодні досліджень у сфері інновацій банківського та фінансового характеру. На маргінесі зазначимо також, що використання калькованого терміну «діджиталізація», на наш погляд, є недоцільним за наявності українського відповідника.

Розглядаючи проблему спільних і відмінних рис цифровізації та FinTech, варто спершу визначити сутність цих двох понять. Відтак, цифровізація у вузькому розумінні трактується, зазвичай, як процес надання будь-якому об'єктові цифрової форми — тобто, такої, що заснована на дискретних (а не аналогових) сигналах. У такому вигляді цю категорію можна ототожнити з цифровою трансформацією або ж оцифровкою (*англ.* digitization). Якщо є казати про цифровізацію як цифрову еволюцію, то перетворення процесів, об'єктів або даних на цифрові є лише необхідною, але не достатньою її умовою.

Широкий погляд на цифровізацію (*англ.* digitalization) можна запозичити, зокрема, в авторів Oxford English Dictionary, де її розглядають як адаптацію та розширення використання цифрових або комп'ютерних технологій організаціями, секторами економіки, країнами тощо. Складно заперечувати, втім, що цифрова еволюція є багатовимірним процесом конвергенції реального та віртуального світу. Його розвиток, за словами Я. Перегуд, обумовлює безліч різних чинників, серед яких, зокрема:

- Інтернет речей (*англ.* Internet of Things — IoT) й Інтернет всього (*англ.* Internet of Everything — IoE);
- всеохоплюючий зв'язок (*англ.* hyperconnectivity);
- аплікації та послуги, засновані на «хмарних технологіях»;
- аналітика великих обсягів даних (*англ.* Big Data Analytics — BDA), а також власне великі дані як послуга (*англ.* Big-Data-as-a-Service — BDaaS);
- автоматизація та роботизація;
- багатоканальні (*англ.* multi-channel) та всеканальні (*англ.* omni-channel) моделі реалізації товарів і послуг [1, с. 11].

Іншими словами, цифровізація є всеохоплюючим і системним процесом. Схвалена КМУ «Цифрова адженда України — 2020», не надаючи безпосереднього визначення цього поняття, окреслює його риси через принципи цифрової еволюції вітчизняної економіки, які заперечують ефективність фрагментарного застосування тієї чи іншої технології з «цифрового» арсеналу для загального розвитку. Тому складно погодитися з трактовкою цифровізації виключно як виробництва, продажу та постачання продуктів через комп'ютерні мережі [2, с. 212].

Основним результатом раціональної цифрової еволюції є інтеграція цифрових технологій і бізнес-процесів, що призводить до створення нової моделі функціонування організації, в основі якої лежать цифрові технології. Проявом цифрового поступу може бути низка ІКТ-рішень — від створення

додатку на заміну окремої ланки бізнес-моделі до надання цифрової підтримки на кожному етапі функціонування підприємства чи установи. Серед найбільш зрілих на сьогодні галузей цифровізації найбільш поширеними є телекомунікації, медіа та розваги, банківські та фінансові послуги.

Комплекс сучасних програмно-технічних і інтернет-інструментів, що здатні реалізувати повсякденні операції з надання фінансових послуг приватним і корпоративним споживачам найчастіше називають фінансовими технологіями або FinTech. Контраверсійно, але дискусійним є саме змішування цих двох понять, хоча останнє ніби є акронімом першого. Справа в тому, що фінансові технології як такі не мають у собі перманентної інноваційності, а тим паче цифрового базису. Іншими словами, як не всі технічні й технологічні компоненти банківської справи є інноваціями, так і не всі фінансові технології належать до FinTech.

Непорозуміння тут породжене змішуванням двох іншомовних термінів: «financial technologies» (фінансові технології або власне FinTech) і «FinTech industry» (галузь, сегмент, сектор FinTech, тобто сукупність фінансових стартапів та інкубаторів). Дослідники еволюції фінансових технологій виділяють 3 етапи його еволюції, точкою відліку називаючи першу вдалу прокладку трансатлантичного телеграфного кабелю (1866) [3, с. 4]. Саме тому цифровий характер інструментів став притаманною рисою FinTech лише з 2008 р., на т. зв. етапі «FinTech 3.0» [3, с. 15].

Висновок про відсутність прямого зв'язку між цифровізацією та природою FinTech підтверджує і його нормативне визначення Базельським комітетом з банківського нагляду як породжені технологіями фінансові новації, що можуть привести до створення нових бізнес-моделей, аплікацій, процесів або продуктів для фінансових ринків, інститутів чи постачальників фінансових послуг [4]. Таким чином, передумовою розвитку фінансових технологій є науково-технічний прогрес, досягнення якого пристосовувалися до вирішення того чи іншого завдання в фінансовій сфері. Враховуючи це, доцільно визначати FinTech в широкому сенсі як засоби та інструменти надання банківських та інших фінансових послуг з використанням сучасних (для поточного етапу НТП) технологій. Приставши на таку точку зору, стає можливим виокремити спільні та відмінні риси між досліджуваними явищами.

Таблиця 1

Порівняльна характеристика категорій «цифровізація» та «FinTech»

Характеристики	Цифровізація	FinTech (фінансові технології)
1. Зміст поняття	Використання цифрових технологій у бізнес-моделі	Надання фінансових послуг з використанням досягнень НТП
2. Предмет	Зовнішні та внутрішні бізнес-процеси	
3. Об'єкти	Процеси, матеріальні об'єкти, інформація	Фінансові операції, банківські пристрої, платіжні інструменти
4. Суб'єкти	Установи широкої галузевої приналежності	Банки та небанківські фінансові установи
5. Мета застосування	Підвищення ефективності, надійності та рентабельності діяльності	

продовження табл. 1

Характеристики	Цифровізація	FinTech (фінансові технології)
6. Спосіб реалізації	Конвертація процесів, об'єктів і даних у цифрову форму	Прикладне використання останніх винаходів (техніки та технологій) у наданні фін. послуг
7. Час і причина генези	1948 р. — винайдення точкового транзистора, уможливлення генерації дискретних сигналів	1866 р. — перша успішна прокладка трансатлантичного телеграфного кабелю

Джерело: власна розробка авторів.

Отже, з представлених у табл. 1 даних випливає, що спільними рисами цифровізації та фінансових технологій є лише їх предмет і мета застосування, в той час як зміст, об'єктно-суб'єктний склад, а також спосіб реалізації й передумови виникнення суттєво відрізняються.

Таким чином, взаємозв'язок між цифровізацією та FinTech на сучасному етапі розвитку економіки є достатньо тісним і пояснюється головно тотожністю предмету їх впливу — бізнес-процесів. Оскільки фінансові технології виникли на 80 років раніше, цифровізація є лише етапом у їх еволюції та розвитку.

Список використаної літератури

1. Pieriegud J. Cyfryzacja gospodarki i społeczeństwa – wymiar globalny, europejski i krajowy / J. Pieriegud // Cyfryzacja gospodarki i społeczeństwa, szanse i wyzwania dla sektorów infrastrukturalnych. — Gdańsk, Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową. — Gdańska Akademia Bankowa, 2016. — S. 11–37.
2. Краус Н. М. Цифровізація в умовах інституційної трансформації економіки: базові складові та інструменти цифрових технологій / Н. М. Краус, К. М. Краус // Інтелект XXI. — 2018. — № 1. — С. 211–214.
3. Arner D. The Evolution of Fintech: A New Post-Crisis Paradigm? / D. Arner, J. Barberis, R. Buckley // University of Hong Kong Faculty of Law Research Paper. — 2015. — № 047. — 44 p.
4. Basel Committee on Banking Supervision [Electronic resource]. Sound Practices: Implications of FinTech Developments for Banks and Bank Supervisors // Consultative Document. — 2017. — Available at: <https://www.bis.org/bcbs/publ/d415.pdf>.

УДК 336.71 (477)
ББК 65.262 (4Укр)

Наукове видання

**Розвиток банківських систем світу в умовах
глобалізації фінансових ринків**

Матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції
(25 жовтня 2019 р.)

Відповідальний за випуск
Пантелєєва Н. М.

Комп'ютерний набір та верстка
Романовська Л. В., Івженко І. В.

Державний вищий навчальний заклад
«Університет банківської справи»
Черкаський навчально-науковий інститут
Україна, м. Черкаси, вул. В'ячеслава Чорновола, 164